



Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 21. august 2023
(OR. en)

12393/23

AGRI 471
AGRIFIN 101
AGRIORG 98
AGRILEG 164
DELECT 114

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	21. august 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2023) 5509 final
Teema:	KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../..., 17.8.2023, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 munade turustusstandardite osas ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 589/2008

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2023) 5509 final.

Lisatud: C(2023) 5509 final



Brüssel, 17.8.2023
C(2023) 5509 final

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

17.8.2023,

**millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013
munade turustusstandardite osas ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ)
nr 589/2008**

SELETUSKIRI

1. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI TAUST

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruses (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007¹ (ühise turukorralduse määrus), sätestatakse eeskirjad munade turustusstandardite kohta ja antakse komisjonile õigus võtta sellega seoses vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte. Selleks et tagada munaturu sujuv toimimine uues õigusraamistikus, tuleks nimetatud õigusaktidega võtta vastu teatavad eeskirjad. Kõnealuste aktidega tuleks asendada komisjoni määrus (EÜ) nr 589/2008, mis tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada.

Komisjon teatas oma teatises „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ turustusstandardite läbivaatamisest, et tagada kestlike põllumajandustoodete kasutuselevõtt ja tarnimine ning suurendada kestlikkuse kriteeriumide rolli, võttes arvesse nende standardite võimalikku mõju toidukaole ja toidu raiskamisele.

Käesolevas delegeeritud määruses esitatakse kehtiva õigusraamistiku teatavad muudatused, et tugevdada kestlikkust.

2. ÕIGUSAKTI VASTUVÕTMISELE EELNENUD KONSULTEERIMINE

Komisjon konsulteeris liikmesriikide ekspertidega põllumajandusturgude eksperdirühma loomsete saaduste sektoris kohtumistel, mis toimusid 25. augustil 2022, 22. septembril 2022 ja 20. oktoobril 2022.

Kui eksperdirühma kohtumised kokku kutsuti, edastas komisjon delegeeritud õigusakti eelnõu Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Delegeeritud määruse eelnõu oli 21. aprillist kuni 19. maini 2023 kättesaadav Euroopa Komisjoni portaalis „Avaldage arvamust!“, et koguda kodanike ja sidusrühmade seisukohti. Saabus 54 tagasisidevastust, millest 43 % saadi ELi kodanikelt, 31 % ettevõtjate ühendustelt, 15 % äriühingutelt, 7 % valitsusvälistelt organisatsioonidelt, 2 % ametiasutustelt ja 2 % teistelt sidusrühmadelt. Kõik laekunud taotlused ja ettepanekud ei olnud seotud eelnõu sisuga. Asjakohased taotlused ja ettepanekud puudutasid peamiselt eri keeltes väljendatud eri tootmisviisidega seotud terminoloogiat, toetasid veterinaar põhjustel siseruumides peetavatelt kanadelt saadud munade märgistamist vabalt peetavate kanade munadeks või olid sellele vastu ning toetasid üldiselt päikesepaneelide paigaldamist vabapidamisaladele. Mõned üksikud vastused käsitlesid ka aromatiseeritud munade märgistamist, sooviti täiendavaid suuniseid päikesepaneelide paigaldamiseks vabapidamisaladele ning täpsemaid loomade heaoluga seotud nõudeid jooksuaedade kavandamise ja haldamise, sealhulgas kontrollimise osas. Esialgse määruse eelnõu sätted jäeti alles. Varasemas määruses (EÜ) nr 589/2008 kasutatud munade tootmisviiside väljakujunenud mõisted jäid ELi ametlikes keeltes samaks, välja arvatud hispaaniakeelne termin, mida oli muudetud Hispaania taotlusel delegeeritud õigusakti eelnõu arutamise raames eksperdirühmas. Hispaania konsulteeris selle konkreetse mõiste küsimuses riiklike sidusrühmadega. Komisjon hoidus nendes turustamisstandardites loomade heaolu nõuete täiendavast täpsustamisest, sest see kuuluks loomade heaolu käsitlevate õigusaktide kohaldamisalasse.

Teavitati ka WTO partnereid.

¹ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI ÕIGUSLIK KÜLG

Õigusakt koosneb 26 artiklist, mis sisaldavad komisjoni määruse (EÜ) nr 589/2008² sätteid, mida tuleb rakendada delegeeritud õigusaktidega vastavalt ÜTK määruse artikli 75 lõikes 2, artiklis 79, artikli 86 punktis a ja artiklis 89 sätestatud delegeerimisele. Kõnealused sätted käsitlevad klassifitseerimiskriteeriume, märgistus- ja pakendamisnõudeid, põllumajandustootmise viisi ja tootmisviisi, säilitamist ja käitlemist, vabatahtlike märgete kasutamist, lubatud hälbeid ning impordi- ja eksporditingimusi.

Delegeeritud määrused tuginevad kehtivale õigusraamistikule ja neis esitatakse teatavad muudatused, muu hulgas kestlikkusega seotud probleemid ja tarbijate uued ootused.

Võrreldes praegu kohaldatava õigusraamistikuga jäetakse käesoleva delegeeritud õigusaktiga välja munade minimaalse säilimisaja tähtpäev, selgitatakse aromatiseeritud munade turustamist, ühtlustatakse vabalt peetavate kanade munade märgistamise eeskirjad mahemunade suhtes kohaldatavate eeskirjadega, kui liidu õigusaktide alusel piiratakse munakanade pääsu jooksuaedadesse ning laiendatakse jooksuaedade lubatud kasutusviise, et võimaldada päikesepaneelide paigaldamist.

² Komisjoni 23. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 589/2008, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad munade turustusnormide kohta (ELT L 163, 24.6.2008, lk 6).

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

17.8.2023,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 munade turustusstandardite osas ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 589/2008

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007,¹ eriti selle artikli 75 lõiget 2, artiklit 79, artikli 86 punkti a ja artiklit 89,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon teatas oma 20. mai 2020. aasta teatises „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“² turustusstandardite läbivaatamisest, et tagada kestlike põllumajandustoodete kasutuselevõtt ja tarnimine ning suurendada kestlikkuse kriteeriumide rolli, võttes arvesse nende standardite võimalikku mõju toidukaole ja toidu raiskamisele. Sellega seoses tuleks muuta ka kehtivaid munade turustusstandardeid, võttes arvesse tehnika arengut ja tarbijate nõudlust ning lindude gripi kui vabalt peetavate kanade munade tootjate riskiteguri muutumist.
- (2) Määrus (EÜ) nr 1234/2007³ on tunnistatud kehtetuks ja asendatud nõukogu määrusega (EL) nr 1308/2013. Määruse (EL) nr 1308/2013 II osa II jaotise I peatüki 1. jaos on sätestatud eeskirjad munade turustusstandardite kohta ilma olulisi muudatusi tegemata ning antud komisjonile õigus võtta sellega seoses vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte. Selleks et tagada munaturu sujuv toimimine uues õigusraamistikus, tuleks nimetatud õigusaktidega võtta vastu teatavad eeskirjad. Käesoleva määruse ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) .../...⁴ [PLAN/2022/1876 – täidab väljaannete talitus] tuleks asendada komisjoni määrus (EÜ) nr 589/2008⁵, mis tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada.
- (3) Selleks et võimaldada munaturu tõrgeteta toimimist, peaksid munade turustusstandardid hõlmama klassifitseerimiskriteeriume, säilitamist ja käitlemist,

¹ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

² COM(2020) 381 final.

³ Nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT L 299, 16.11.2007, lk 1).

⁴ Komisjoni [...] rakendusmäärus (EL) .../... [PLAN/2022/1876 – täidab väljaannete talitus], millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 kohaldamise eeskirjad munade turustusstandardite osas (ELT L [...], lk [...]).

⁵ Komisjoni 23. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 589/2008, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad munade turustusnormide kohta (ELT L 163, 24.6.2008, lk 6).

märgistamis- ja pakendamise nõudeid, vabatahtlike märgete kasutamist, lubatud hülbeid ning impordi- ja eksporditingimusi. Kuna kõik need aspektid on omavahel tihedalt seotud, tuleks munade turustusstandardeid käsitlevad eeskirjad säilitada ühtse eeskirjade kogumina ja seega sätestada need ühes delegeeritud õigusaktis.

- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 852/2004⁶ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 853/2004⁷ kohaldatakse munade suhtes. Kuna need on munade turustusstandardite valdkonnas asjakohased, tuleks ühtsuse tagamiseks viidata võimalikult suures ulatuses kõnealustele horisontaalsetele määrustele.
- (5) Nõukogu direktiiviga 1999/74/EÜ⁸ kehtestati põhimõtted kanade pidamise kohta eri põllumajandussüsteemides. Kuna selle direktiivi sätted on seotud munade turustusstandarditega, tuleks ühtsuse tagamiseks viidata võimalikult suures ulatuses kõnealusele direktiivile.
- (6) Selleks et tagada lõpptarbijale tarnitavate munade kõrge kvaliteet, tuleb kindlaks määrata A-klassi munade kvaliteediomadused ja kehtestada kriteeriumid, mida järelevalvetalitused saavad kontrollida. Sellised kvaliteediomadused peaksid põhinema ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UN/ECE) standardil nr 42, mis käsitleb koorega munade turustamist ja kaubandusliku kvaliteedi kontrolli ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni liikmesriikide vahelises rahvusvahelises kaubanduses.
- (7) Üldjuhul ei tohiks mune pesta ega puhastada, kuna selline tegevus võib vigastada munakoort, mis suure hulga mikroobivastaste omaduste tõttu on tõhus takistus bakterite sissetungile. Peale selle ei tohiks A-klassi mune pesta, kuna pesemise ajal või pärast seda võib viga saada füüsilise tõkke moodustav kutiikul. Sellised vigastused võivad soodustada bakterite sissetungimist ja niiskusekaotust koore kaudu ning seetõttu suurendada ohtu tarbijatele, eriti kui hilisemad kuivatamis- ja ladustamistingimused ei ole optimaalsed.
- (8) Mõned meetet, näiteks munade töötlemine ultraviolettkiirtega, ei tuleks siiski käsitada puhastamisena. Siiski kasutatakse mõnes liikmesriigis edukalt munapesusüsteeme, millel on pädeva asutuse luba ja mis toimivad hoolikalt kontrollitud tingimustes. Vastavalt Euroopa Toiduohutusameti bioloogiliste ohtude teaduskomisjoni 7. septembri 2005. aasta arvamusele vastuseks komisjoni palvele hinnata mikrobioloogilist ohtu seoses toidumunade pesemisega,⁹ on teatavates pakkimiskeskustes kasutatav munapesu hügieeni seisukohast lubatav, tingimusel et muu hulgas arendatakse välja ka tegevusjuhiseid munapesusüsteemide jaoks.
- (9) A-klassi munad tuleks liigitada kaalu järgi. Selleks tuleks ette näha piiratud arv kaaluklasse ning vastavad selged mõisted minimaalsete märgistamisnõuetena, mis ei välista täiendavat vabatahtlikku märgistamist, kui on täidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011¹⁰ nõuded.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55).

⁸ Nõukogu 19. juuli 1999. aasta direktiiv 1999/74/EÜ, millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded (EÜT L 203, 3.8.1999, lk 53).

⁹ EFSA Journal No 269, 2005, lk 1.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu

- (10) Munade kvaliteedi ja kaalu järgi liigitamise luba tuleks anda ainult ettevõtjatele ja pakkimiskeskustele, kelle tööruumid ning tehniline varustus vastavad nende tegevuse liigile ja ulatusele, mis võimaldab mune nõuetekohaselt käidelda.
- (11) Et tagada munade värskus, tuleks ette näha munade liigitamise, märgistamise, pakendamise ja pakendite märgistamise maksimaalsed tähtajad.
- (12) Lisaks üldisele kohustusele luua võimalus toidu, sööda, toiduloomade või muu aine jälgimiseks, mis on mõeldud toidus või söödas kasutamiseks või mille puhul sellist kasutamist eeldatakse, kõigil tootmis-, töötlemis- ja turustamisetappidel vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 178/2002,¹¹ tuleks sätestada teatav kontrollimiseks vajalik teave, mis peab olema munade veopakendil ja saatedokumentides.
- (13) Munade tarnimisel teise liikmesriiki on oluline need tootmiskohas tootjakoodiga märgistada. B-klassi munade puhul on oluline välja selgitada, et kui üksnes tootjakoodist ei piisa kvaliteediklassi selgeks eristamiseks, tuleks B-klassi munad märgistada ka muu viitega.
- (14) Tuleks kindlaks määrata määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa VI osa III punkti alapunkti 1 teises lõigus osutatud B-klassi munade märgistamise muud viited.
- (15) Kui töötlemiseks ettenähtud munad tarnitakse otse toiduainetööstusele ning nende lõppsihtkoha osas on olemas piisav tagatis, võivad liikmesriigid teha vastava taotluse teinud ettevõtjatele erandi märgistamisnõuetest, tingimusel et munad tarnitakse tootmiskohast otse toiduainetööstusele.
- (16) Määruses (EL) nr 1169/2011 on sätestatud kogu turule viidava toidu suhtes kohaldatavad üldised eeskirjad. Munapakendite kohta tuleks siiski kehtestada mõned märgistamise erinõuded.
- (17) Tuleks sätestada tootmisviisi tähistamiseks kasutatavad mõisted ja tootmissüsteemide miinimumnõuded munade eri tootmisviiside puhul.
- (18) Kui mune müüakse vabatahtliku märkega, mis tõstab esile munade erilist värskust, tuleks sellise märke kasutamiseks määrata kindlaks maksimumtähtaeg.
- (19) Kui mune müüakse munakanade söötmiseks kasutatud söödasegu esile tõstva märgisega, tuleks sellise märgise kasutamiseks määrata kindlaks maksimumtähtaeg.
- (20) Lahtiste munade müügi korral peaks tarbijale olema tavaliselt pakendi peal kättesaadav asjakohane teave.
- (21) Lisaks toiduainete pakendamise ja pakkimise üldistele hügieeninõuetele tuleks sätestada teatavad lisanõuded, et minimeerida munade ladustamise või transportimise ajal rikkumise või saastumise ohtu. Sellised standardid peaksid põhinema ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni standardil nr 42.
- (22) Tööstusmunad on inimtoiduks kõlbmatud. Seepärast on vaja nõuda selliseid mune sisaldavate pakendite märgistamist spetsiaalsete lintide või etikettidega, et oleks võimalik nende sisu kergesti identifitseerida.

direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toiduainete õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

- (23) Munade turustamist käsitlevad nõuded kolmandates riikides võivad erineda liidu vastavatest nõuetest. Ekspordi hõlbustamiseks tuleks lubada väljapoole liitu ekspordiks ette nähtud munade vastavust sellistele nõuetele.
- (24) Tuleks kindlaks määrata üksikasjad seoses kolmandate riikide turustusstandardite liidu õigusaktidele vastavuse hindamisega, mida komisjon peab tegema kolmandate riikide soovi korral. Kolmandatest riikidest imporditavate munade jaoks tuleks kehtestada märgistuseeskirjad.
- (25) Turustamisstandarditele vastavuse kontrollimisel tuleks lubada teatavaid kõikumisi. Sellised kõikumised peaksid eri turustusetappide puhul olema erinevad.
- (26) Prantsuse ülemeredepartemangude jaemüügivõrgu varustamine munadega sõltub osaliselt munade tarnimisest Euroopa mandrilt, kuna kohalik tootmine ei ole nõudluse rahuldamiseks piisav. Vedamise kestuse ja ilmastikutingimuste tõttu eeldab Prantsusmaa ülemeredepartemangudes veetavate munade säilitamine tarnimise erikorra rakendamist, sealhulgas võimalust tarnida mune jahutatult. Kõnealuse erikorra rakendamist saab põhjendada sellega, et munade tootmiseks napib kohalikku tootmisvõimsust. Kõnealune erikord tuleks säilitada, kuni arendatakse välja kohalikud tootmisvõimsused.
- (27) Munatoodete turustamise eritingimuste arvessevõtmiseks teatavates Soome piirkondades tuleks määruse (EL) nr 1308/2013 ja käesoleva määruse kohaldamisalast välja jätta munade müük tootjatelt kõnealuste piirkondade jaemüügipunktid.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega täiendatakse määrust (EL) nr 1308/2013 eeskirjadega liigi *Gallus gallus* kanade munade, välja arvatud haudemunade turustusstandardite kohta, eelkõige seoses järgmisega:

- (a) klassifitseerimiskriteeriumid;
- (b) säilitamine ja käitlemine;
- (c) märgistamis- ja pakendamisnõuded;
- (d) vabatahtlike märgete kasutamine;
- (e) lubatud hälbed;
- (f) impordi- ja eksporditingimused.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses ja rakendusmääruses (EL) .../... [PLAN/2022/1876 – täidab väljaannete talitus] kohaldatakse määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 2 punktis 1 ning määruse (EÜ) nr 853/2004 I lisa punktides 5.2, 5.3, 5.4 ja 7.3 sätestatud mõisteid.

Lisaks kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „pakend“ – A- või B-klassi mune sisaldav pakend, välja arvatud veopakendid ja tööstusmunade konteinerid;

- (b) „lahtiste munade müük“ – muude kui pakendatud munade pakkumine jaemüügiks lõpptarbijale;
- (c) „koguja“ – määruse (EÜ) nr 852/2004 artikli 6 kohaselt registreeritud ettevõtte, mis kogub tootjalt mune, selleks et tarnida neid pakkimiskeskusesse, turule, mis müüb eranditult hulgimüüjatele, kelle ettevõtetel on luba tegutseda pakkimiskeskustena, või toiduainetööstusele ja muudele kui toiduainetööstuse ettevõtetele;
- (d) „toiduainetööstus“ – inimtoiduks ettenähtud munatooteid tootev ettevõtte, välja arvatud toitlustusettevõtted;
- (e) „muu kui toiduainetööstus“ – muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud, muna sisaldavaid tooteid tootev ettevõtte;
- (f) „toitlustusettevõtted“ – määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 2 lõike 2 punktis d osutatud ettevõtted;
- (g) „munad“ – liiki *Gallus gallus* kuuluvate kanade koorega munad, mis kõlbavad otse inimtoiduna tarbimiseks või munatoodete valmistamiseks ning mis ei ole pragunenud, hauduma pandud ega keedetud;
- (h) „pragunenud munad“ – nii koore- kui ka kestapragudega munad, mille sisu on nähtaval;
- (i) „hauduma pandud munad“ – munad, mis on asetatud inkubaatorisse;
- (j) „tööstusmunad“ – muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud munad;
- (k) „partii“ – ühest tootmiskohast või pakkimiskeskusest pärit pakendatud või lahtised munad, millel on sama munemiskuupäev, minimaalse säilimisaja tähtpäev või pakendamiskuupäev, sama tootmisviis ning liigitatud munade puhul sama kvaliteedi- ja kaaluklass;
- (l) „ümberepakendamine“ – munade füüsiline ümberpaigutamine teise pakendisse või mune sisaldava pakendi uuesti märgistamine;
- (m) „turustamine“ – munade müügi eesmärgil hoidmine, sealhulgas nende müügiks pakkumine, ladustamine, pakkimine, märgistamine, tarnimine või muul viisil üleandmine tasuta või tasu eest;
- (n) „ettevõtja“ – tootja või muu munade turustamisega tegelev füüsiline või juriidiline isik;
- (o) „tootmiskoht“ – ettevõtte, kus peetakse munakanu ja mis on registreeritud vastavalt komisjoni direktiivi 2002/4/EÜ¹² nõuetele;
- (p) „pakkimiskeskus“ – pakkimiskeskus määruse (EÜ) nr 853/2004 tähenduses, mis omab selleks tegevuseks luba vastavalt rakendusmääruse (EL) .../... [PLAN/2022/1876 – täidab väljaannete talitus] artikli 3 lõikele 2 ning kus mune liigitatakse kvaliteedi ja kaalu alusel;
- (q) „lõpptarbija“ – toiduaine viimane tarbija, kes ei kasuta kõnealust toiduainet äritegevuse eesmärgil;
- (r) „tootjakood“ – tootmiskohta tähistav eraldusnumber vastavalt direktiivi 2002/4/EÜ lisa punktile 2.

¹² Komisjoni 30. jaanuari 2002. aasta direktiiv 2002/4/EÜ nõukogu direktiiviga 1999/74/EÜ hõlmatud munakanasid pidavate ettevõtete registreerimise kohta (EÜT L 30, 31.1.2002, lk 44).

Artikkel 3

Munade kvaliteediomadused

1. A-klassi munad peavad olema järgmiste omadustega:
 - (a) koor ja kutiikul: normaalse kujuga, puhas ja kahjustusteta;
 - (b) õhuvahe: kõrgus mitte üle 6 mm, muutumatu; ekstraklassis turustatavate munade puhul on kõrgus siiski kuni 4 mm;
 - (c) rebu: läbivalgustamisel nähtav ainult varjuna, ilma selgete piirjoonteta, muna pööramisel liigub veidi ning pöördub tagasi muna keskmesse;
 - (d) valge: selge, läbikumav;
 - (e) looteketas: areng ei ole tuvastatav;
 - (f) võõrlisandid: lubamatud;
 - (g) soovimatud võõrlõhnad: lubamatud.
2. B-klassi munad on munad, mis ei vasta lõikes 1 sätestatud kvaliteediomadustele. A-klassi munad, mis enam ei vasta kõnealustele omadustele, tuleb liigitada ümber B-klassi munadeks. Munad, mida ei ole märgistatud kümne päeva jooksul pärast munemist, loetakse B-klassi munadeks.

Artikkel 4

Munade säilitamine ja käitlemine

1. A-klassi mune ei tohi enne ega pärast liigitamist pesta ega puhastada, kui lõikest 3 ei tulene teisiti.
2. A-klassi mune ei tohi säilitamiseks töödelda ega jahutada tööruumides või ettevõtetes, kus temperatuuri hoitakse kunstlikult madalamal kui 5 °C. Mune, mida vedamise ajal on hoitud temperatuuril alla 5 °C kuni 24 tundi või jaemüügiruumides või nende kõrvalruumides kuni 72 tundi, ei käsitata siiski jahutatud munadena.
3. Liikmesriigid, kes 1. juunil 2003 on andnud pakkimiskeskustele loa mune pesta, võivad jätkuvalt lubada pakkimiskeskustel mune pesta, kui need keskused tegutsevad vastavalt munapesusüsteeme käsitlevatele riigisisestele suunistele. Pestud mune tohib turustada ainult neis liikmesriikides, kus sellised load on välja antud.
4. Lõikes 3 osutatud liikmesriigid peavad ergutama toidukäitlejate tegevust munapesusüsteemide head tava käsitlevate riigisiseste suuniste väljatöötamisel vastavalt määruse (EÜ) nr 852/2004 artiklile 8.

Artikkel 5

A-klassi munade liigitamine kaalu järgi

1. A-klassi munad liigitatakse kaaluklassidesse järgmiselt:
 - (a) XL – väga suured: kaal ≥ 73 g;
 - (b) L – suured: kaal ≥ 63 g ja < 73 g;
 - (c) M – keskmise suurusega: kaal ≥ 53 g ja < 63 g;
 - (d) S – väikesed: kaal < 53 g.

2. Kaaluklass märgitakse lõikes 1 kindlaks määratud vastavate tähtede või mõistetega või nende kombinatsioonidega, mida võib täiendada vastavate mõõtevahemikega.
3. Erandina lõikest 1 tuleb juhul, kui eri suurusega A-klassi mune pakendatakse samasse pakendisse, märkida pakendi välispinnale munade minimaalne netokaal grammides ning lisada märges „Eri suurusega munad“ või samaväärne mõiste.

Artikkel 6

Munade liigitamise, märgistamise, pakendamise ja pakendite märgistamise tähtajad

1. Munad tuleb liigitada, märgistada ja pakendada kümne päeva jooksul alates munemisest.
2. Artikli 12 kohaselt turustatavad munad tuleb liigitada, märgistada ja pakendada nelja päeva jooksul alates munemisest.
3. Artikli 11 lõike 1 punktis d osutatud minimaalse säilimisaja tähtpäev märgitakse pakendamise ajal vastavalt määruse (EL) nr 1169/2011 X lisa punktile 1.

Artikkel 7

Veopakendil esitatav teave

1. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 18 kohaldamist, peab tootja tootmiskohas igale mune sisaldavale veopakendile märkima järgmised identifitseerimisandmed:
 - (a) tootja nimi ja aadress;
 - (b) tootjakood;
 - (c) munade arv ja/või nende kaal;
 - (d) munemise kuupäev või ajavahemik;
 - (e) lähetamise kuupäev.

Kui pakkimiskeskused saavad pakendamata mune nende endi samas kohas asuvatest tootmisüksustest, võib nimetatud identifitseerimisandmed märkida veopakenditele pakkimiskeskuses.

2. Lõikes 1 osutatud andmed peavad olema nii munade veopakendil kui ka saatedokumentides. Vahendaja, kellele munad tarnitakse, peab säilitama nende dokumentide koopia. Saatedokumentide originaalid säilitatakse pakkimiskeskuses, kus munad liigitatakse.

Kui koguja saadud partii jagatakse rohkem kui ühele ettevõtjale tarnimiseks, võib saatedokumentid asendada asjakohaste veopakendi etikettidega, kui neil on esitatud kogu lõikes 1 osutatud teave.

3. Lõikes 1 osutatud teavet, mis on kinnitatud veopakendile, ei muudeta ja see jääb veopakendile kuni munade eemaldamiseni liigitamiseks, märgistamiseks, koheseks pakendamiseks või hilisemaks töötlemiseks.

Artikkel 8

Munade märgistamine piiriüleseks tarnimiseks

1. Kui tootja tarnib munad teises liikmesriigis asuvale kogujale, pakkimiskeskusele, toiduainetööstusele või muule tööstusele kui toiduainetööstus, märgistatakse munad enne tootmiskohast lähetamist tootjakoodiga.
2. Liikmesriik, kelle territooriumil tootmiskoht asub, võib teha lõikes 1 sätestatud nõudest erandi, kui tootja on sõlminud tarnelepingu pakkimiskeskusega, mis asub mõnes muus liikmesriigis, kus kehtib käesolevale määrusele vastav märgistamisnõue. Selline erand tehakse ainult mõlema asjaomase ettevõtja taotlusel ja selle liikmesriigi eelneval nõusolekul, kelle territooriumil pakkimiskeskus asub. Sel juhul peab tarnelepingu koopia saadetisega kaasas olema.
3. Lõikes 2 osutatud tarnelepingute minimaalne kehtivusaeg ei või olla alla ühe kuu.
4. Enne käesoleva artikli lõike 2 kohase erandi tegemist tuleb teavitada rakendusmääruse (EL) .../... [PLAN/2022/1876 – täidab väljaannete talitus] artiklis 9 osutatud asjaomaste liikmesriikide või iga transiidiliikmesriigi järelevalvetalitusi.
5. Teises liikmesriigis turustatavatel B-klassi munadel, mis on märgistatud vastavalt määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa VI osa III punkti alapunkti 1 teisele lõigule, peab vajaduse korral olema käesoleva määruse artiklile 9 vastav märgis, et neid oleks võimalik A-klassi munadest kergesti eristada.

Artikkel 9

B-klassi munade märgistus

Määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa VI osa III punkti alapunkti 1 teises lõigus osutatud märgis on vähemalt 12 mm diameetriga ring vähemalt 5 mm kõrguse B-tähe ümber, või vähemalt 5 mm diameetriga selgesti eristatav värvitäpp.

Artikkel 10

Otse toiduainetööstusele tarnitavate munade märgistamine

1. Kui sanitaaralastes õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, võivad liikmesriigid vabastada ettevõtjad nende taotluse korral määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa VI osa III punkti alapunktiga 1 ette nähtud märgistamisnõuetest tingimusel, et munad tarnitakse tootmiskohast otse toiduainetööstusele. Tarnimise eest vastutab täielikult toiduainetööstuse ettevõtja, kes kohustub kasutama mune üksnes töötlemiseks.
2. Kui lõikes 1 osutatud juhtudel tarnitakse mune ühes liikmesriigis asuvast tootmiskohast teises liikmesriigis asuvale toiduainetööstusele, teavitab liikmesriik, kus tootmiskoht asub, teise liikmesriigi pädevaid asutusi nõuetekohaselt märgistamist käsitleva erandi tegemisest enne tarnimise algust.
3. Liikmesriigid võivad vabastada märgistamisest kolmandast riigist imporditud munad, mis tarnitakse otse toiduainetööstusele, tingimusel, et liikmesriigi pädevad asutused kontrollivad munade töötlemiseks ettenähtud lõppsihtkohta.

Artikkel 11

Pakendite märgistamine

1. A-klassi mune sisaldavate pakendite välispinnal peavad selgesti eristatavas ja kergesti loetavas kirjas olema järgmised andmed:
 - (a) nende pakkimiskeskuste koodid, kus munad on pakendatud ja vajaduse korral ümber pakendatud;
 - (b) kvaliteediklass; pakendid märgistatakse mõistega „A-klass“ või tähega „A“, millega koos võib kasutada sõnu „värske“ või „värsked munad“;
 - (c) kaaluklassid vastavalt artiklile 5;
 - (d) minimaalse säilimisaja tähtpäev vastavalt määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 9 lõike 1 punktile f;
 - (e) sõnad „pestud munad“ käesoleva määruse artikli 4 kohaselt pestud munade puhul;
 - (f) määruse (EL) nr 1169/2011 artikli 9 lõike 1 punkti g kohane säilitamise eritingimus, milles soovitatakse tarbijatel hoida mune pärast ostmist jahedas.
2. Lisaks lõikes 1 sätestatud nõuetele peab A-klassi mune sisaldavate pakendite välispinnale olema märgitud tootmisviis selgesti eristatavas ja kergesti loetavas kirjas.

Tootmisviisi tähistamiseks kasutatakse ainult järgmisi mõisteid:

- (a) tavapõllumajanduse puhul käesoleva määruse I lisas esitatud mõisted;
- (b) mahetootmise puhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/848¹³ artikli 30 lõikes 1 sätestatud mõisted.

Tootjakoodi tähenduse selgitus peab olema pakendi peal või sees.

3. Lõike 2 kohaldamine ei piira selliste riiklike tehniliste meetmete kohaldamist, mis on II lisas esitatud munade eri tootmisviisidega seotud tootmissüsteemide miinimumnõuetest ulatuslikumad ja mida võib kohaldada üksnes asjaomase liikmesriigi tootjate suhtes, kui need on kooskõlas liidu õigusega.
4. B-klassi mune sisaldavate pakendite välispinnal peavad selgesti eristatavas ja kergesti loetavas kirjas olema järgmised andmed:
 - (a) pakkimiskeskuse kood;
 - (b) kvaliteediklass; pakendid märgistatakse mõistega „B-klass“ või tähega „B“;
 - (c) pakendamiskuupäev.
5. Liikmesriigid võivad oma territooriumil toodetud munade puhul nõuda, et etiketid kinnitatakse munapakendile nii, et need pakendi avamisel katki läheksid.

Artikkel 12

Kvaliteediga seotud vabatahtlikud märged

1. Sõnu „ekstra“ või „eriti värske“ võib kasutada täiendava kvaliteedimärgisena A-klassi mune sisaldavatel pakenditel kuni üheksanda päevani pärast munemist.

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

2. Kui kasutatakse lõikes 1 osutatud märkeid, peab kõnealune üheksapäevane tähtaeg olema pakendile märgitud selgesti eristatavas ja kergesti loetavas kirjas.

Artikkel 13

Söödaga seotud vabatahtlikud märged

Kui kasutatakse märgesid munakanade söötmisviisi kohta, kohaldatakse järgmisi miinimumnõudeid:

- (a) teraviljadele söödakomponendina võib viidata ainult juhul, kui vili moodustab kasutatava söödasegu kaalust vähemalt 60 %, mis võib sisaldada kuni 15 % teravilja kõrvalsaadusi;
- (b) kui viidatakse konkreetsele teraviljale, peab kasutatavas söödasegus olema nimetatud teravilja vähemalt 30 %, mis ei piira punktis a osutatud vähemalt 60 % nõude kohaldamist. Kui viidatakse konkreetselt mitmele teraviljale, peab iga teravilja olema vähemalt 5 %.

Artikkel 14

Lahtiste munade müügi puhul esitatav teave

Lahtiste munade müügi korral esitatakse tarbijale selgesti eristatavalt ja kergesti loetavas kirjas järgmine teave:

- (a) kvaliteediklass;
- (b) kaaluklassid vastavalt artiklile 5;
- (c) märke tootmisviisi kohta vastavalt artikli 11 lõikele 2;
- (d) tootjakoodi tähenduse selgitus;
- (e) minimaalse säilimisaja tähtpäev.

Artikkel 15

Pakendite kvaliteet

Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 852/2004 II lisa X peatükis sätestatud toiduainete pakendamise ja pakkimise nõuete kohaldamist, peavad pakendid olema löökide suhtes vastupidavad, kuivad, puhtad ja vigastusteta ning valmistatud materjalist, mis kaitseb mune kõrvallõhnade ja kvaliteedi languse ohu eest.

Artikkel 16

Tööstusmunade pakendamine

Tööstusmune turustatakse pakendatuna konteineritesse, mis on märgistatud punase lindi või etiketiga.

Kõnealustele lintidele ja etikettidele märgitakse selgelt ja loetavalt:

- (a) selle ettevõtja nimi ja aadress, kellele munad on ette nähtud;
- (b) munad tarninud ettevõtja nimi ja aadress;
- (c) sõna „tööstusmunad“ 2 cm kõrguste suurtähtedega ning sõnad „inimtoiduks kõlbmatu“ vähemalt 8 mm kõrguste tähtedega.

Artikkel 17

Ümberpakendamine

Pakendatud A-klassi mune võib ümber pakendada ainult pakkimiskeskustes. Ühes pakendis võivad olla ainult ühe partii munad.

Artikkel 18

Kvaliteedivigade lubatud hälbed

1. A-klassi munade partiide kontrollimisel on lubatud järgmised hälbed:
 - (a) pakkimiskeskuses vahetult enne lähetamist: 5 % munadest võib olla kvaliteedivigu;
 - (b) muudel turustusetappidel: 7 % munadest võib olla kvaliteedivigu.
2. Munadel, mida turustatakse märkega „ekstra“ või „eriti värsked“, ei tohi olla õhuvahega seotud hälbeid ei pakendamise ega importimise ajal.
3. Kui kontrollitavas partiis on vähem kui 180 muna, kahekordistatakse lõikes 1 osutatud protsendimäära.

Artikkel 19

Munade kaalu lubatud hälbed

1. A-klassi munade partiide kontrollimisel lubatakse teatavat kaaluhälvet iga muna puhul, välja arvatud artikli 5 lõikes 3 sätestatud juhul. Sellises partiis võib pakendile märgitud kaaluklassiga piirneva klassi mune olla kuni 10 %, kuid järgmise, kaalult madalama klassi mune ei või olla üle 5 %.
2. Kui kontrollitavas partiis on vähem kui 180 muna, kahekordistatakse lõikes 1 osutatud protsendimäära.

Artikkel 20

Munade märgistamise lubatud hälbed

Partiide ja pakendite kontrollimisel võivad märgised olla loetamatud 20 %-l munadest.

Artikkel 21

Kolmandatesse riikidesse eksporditavad munad

Kolmandatesse riikidesse eksporditavad pakendatud munad võivad vastata nõuetele, mis erinevad määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa VI osas ning käesolevas määruses sätestatud kvaliteedi- ja märgistamisnõuetest, või täiendavatele nõuetele.

Artikkel 22

Imporditud munad

1. Komisjon hindab asjaomase riigi soovil eksporditavates kolmandates riikides kohaldatavaid munade turustusstandardeid. Kõnealune hindamine hõlmab ka märgistamiseeskirju, tootmisviise ja kontrolli ning rakendamist. Kui komisjon leiab, et kohaldatavad eeskirjad pakuvad piisavalt liidu õigusaktidega võrdväärseid tagatisi, märgistatakse asjaomasest riigist imporditud munad tootjakoodiga võrdväärse tunnusnumbriga.

2. Lõikes 1 osutatud eeskirjade võrdväarsuse hindamine peab hõlmama ka hinnangut selle kohta, kas asjaomase kolmanda riigi ettevõtjad täidavad tõhusalt käesoleva määruse nõudeid. Seda hinnangut ajakohastatakse korrapäraselt. Komisjon avaldab hindamise tulemused *Euroopa Liidu Teatajas*.
3. Kolmandatest riikidest imporditud munad märgistatakse päritoluriigis selgelt ja loetavalt riigi ISO 3166 koodiga.
4. Kui lõikes 1 osutatud piisavaid tagatise eeskirjade võrdväarsuse kohta ei pakuta, peavad asjaomasest kolmandast riigist imporditud munade pakendite välispinnal olema selgesti eristatavas ja kergesti loetavas kirjas järgmised andmed:
 - (a) päritoluriik;
 - (b) tootmisviis „ei vasta ELi normidele“.

Artikkel 23

Erandid Prantsuse ülemeredepartemangudele

1. Erandina artikli 4 lõikest 2 võib Prantsusmaa ülemeredepartemangudes jaemüügiks ettenähtud mune tarnida sinna jahutatuna.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud juhul peavad lisaks artiklites 11 ja 14 sätestatud nõuetele olema pakendi välispinnal sõnad „jahutatud munad“ ning andmed jahutamise kohta. Eristusmärke „jahutatud munad“ on võrdkülgne kolmnurk, mille küljed on vähemalt 10 mm pikkused.

Artikkel 24

Erandid Soome teatavatele piirkondadele

Tootjatelt otse III lisas loetletud piirkondades asuvatele jaemüügipunktidele müüdavate munade puhul määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa VI osas ja käesolevas määruses sätestatud nõudeid ei kohaldata. Tootmisviis tuleb siiski nõuetekohaselt identifitseerida vastavalt käesoleva määruse artikli 11 lõikele 2 ja artikli 14 punktile c.

Artikkel 25

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 589/2008 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja rakendusmäärusele (EL) .../... [PLAN/2022/1876 – täidab väljaannete talitus] ning neid loetakse vastavalt käesoleva määruse IV lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 26

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel, 17.8.2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN